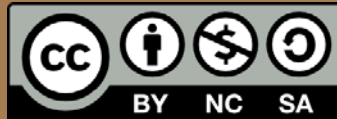

Kuvien käyttö opetuksessa

Tekijänoikeudet ammatin opetuksessa
Opentekoa.fi

Avainsanat: teoskynnys, CC, kuvaruutukaappaus, kartat, kuvauslupa Creative Commons, kuva, Google, YouTube, Flickr, jakaminen, lähdeviite, lähdeviittaustekniikka, sosiaalinen media

Sisältö

Kuvien ja karttojen käyttö opetuksessa

Teoskynnys

Mitä kuvia saan käyttää
ja näyttää?

Mistä löytyy kuvia, joita
voin vapaasti käyttää?

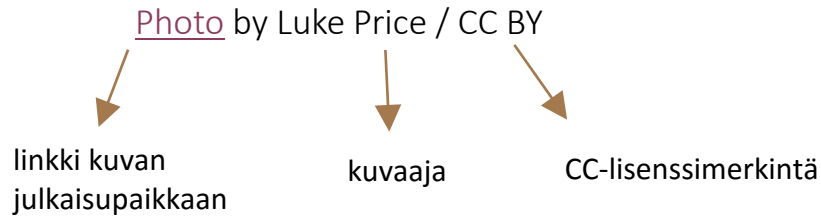
Kuvaamisympäristöt ja
kuvausluvut

Kuvaruutukaappausten
käyttö

Karttojen
hyödyntäminen

Mitä kuvia saan käyttää opetusmateriaaleissani? Miten ne merkitsen?

CC-lisensoidut kuvat ovat sallittuja. Huomaa lisenssin merkitsemistapa, kun käytät muiden kuvia, esim.:

Mitä kuvia saan käyttää opetusmateriaaleissani? Miten ne merkitsen?

Voit käyttää omia otoksiasi. Merkitse avoimiin julkaisuihin myös kivallesi Creative Commons -lisenssi.

Käytä apunasi lisenssivalitsinta: <http://creativecommons.org/choose/?lang=fi>
Liitä valitsemasi lisenssi kuvasi, verkkosivusi, diojesi ym. yhteyteen

CC BY SA akorhonen

tai merkintä:

tekijä akorhonen

Mistä löydän CC-lisensoituja kuvia?

Creative Commons -hakukone: <http://search.creativecommons.org/?lang=fi>

search.creativecommons.org/?lang=fi

Kirjoita hakuheutosi

Haluun jotain, jota voin... käyttää kaupallisiin tarkoituksiin: muokata, tai rakentaa sen päälle

Hae käyttäen:

Europeana Media	Flickr Kuva	Fotopedia Kuva	Google Web
Google Images Kuva	Jamendo Musikki	Open Clip Art Library Kuva	SpinXpress Media
Wikimedia Commons Media	YouTube Video	Pixabay Kuva	ccMixer Musikki
SoundCloud Musikki			

Huomaa, että search.creativecommons.org ei ole hakukone, vaan tarjoaa katevästi pääsyä muihin hakupaikoihin. CC ei hallinnoi hakutuloksia. Älä olet, että tulokset ovat CC-lisensoituja. Varmista, että työ on CC-lisenssin alainen seuraamalla linkkiä. Koska CC lisensoituja teoksia ei ole rekisteröity, CC:lla ei ole tapaa selvittää, mitkä teokset on tai ei ole lisensoitu CC-lisenssillä. Jos olet epävarma ota yhteys suoraan tekijänoikeuden haltijaan, tai yrittää ottaa yhteyttä sivustoon, josta löysit teoksen.

Lisää CC-haku selaimeesi.
Opi kuinka saat CC-haun Firefoxin hakupaikkin.

suomi

Kirjoita hakuheutosi (englanninkielisillä sanoilla löydät enemmän).

Valitse käytettävä kanava.

Klikkaa lopuksi CC Search!

HUOM! Muista tarkistaa kuvien yhteydestä vielä CC-lisenssit ja mahdollinen maksullisuus!

10 ohjetta ympäristöään kuvaavalle

Saa kuvata ja julkaista:

Tilannekohtaista:

Ei saa kuvata edes omaan käyttöön:

Muista kysyä lupa kuvan ottamiseen!

Kuvaruutukaappausten käyttö 1.

- Verkkosivut harvoin ylittävät teoskynnystä eikä kyseessä oikeastaan ole valokuva, vaan tietokoneen muodostama kuva.
 - voit käyttää kuvaruutukaappauksia materiaalissasi, mutta sinulla ei ole mitään tekijänoikeuksia kuvaan (kuvaruutukaappaukseen).
- Huomioi henkilötietosuoja:
 - viestit, kuvat (esim. Facebookissa, Twitterissä): harkitse, voitko käyttää ilman lupaa.

Lähde: CC BY-SA [Opettajan tekijänoikeus](#)

Kuvaruutukaappausten käyttö 2.

- Varmista, ettei selaimessasi näy mitään tekijänoikeuden suojaamaa materiaalia!
- Suojaamattomia elementtejä ovat:
 - navigoinnit
 - painikkeet, eri väriset alueet ruudulla
 - kuvakkeet.
- Suojattuja elementtejä ovat:
 - valokuvat
 - tarpeeksi pitkät tekstinpätkät.

Lähde: CC BY-SA [Opettajan tekijänoikeus](#)

Kartat

- Kartat luokitellaan tekijänoikeudellisesti kirjallisiin teoksiin, jotka saavat näin ollen tekijänoikeudellisen suojan.
- Karttojen kopiointi esim. käsin piirtämällä, valokopioimalla, skannaamalla tai niiden tallentaminen ja tulostaminen jollakin laitteella on sallittua vain yksityiseen käyttöön.
- Ammatilliseen, kaupalliseen tai vastaaviin tarkoituksiin karttoja ei saa kopioida tai jakaa.
- Karttojen tai karttapalveluiden sisällön tai sisällön osan saattaminen yleisön saataviin levittämällä, esittämällä tai näyttämällä julkisesti sekä varastointi tai kappaleiden valmistaminen sisällöstä tai sen osasta on kielletty, jollei palveluntarjoaja erikseen ole avannut karttoja tai karttapalveluitaan vapaaseen käyttöön. (Toikkanen & Oksanen 2011.)

Tehtäviä

1. Etsi CC-lisensoitu valokuva verkosta ja liitä se johonkin materiaalisi. Merkitse kuvan yhteyteen oikeat merkinnät tekijänoikeuksista.
2. Olette lähdössä opintokäynnille/matkalle opiskelijaryhmäsi kanssa. Minkälaisia karttoja voit jakaa opiskelijoillesi?

Lähteet

CC Wiki. Viitattu 12.3.2015. https://wiki.creativecommons.org/CC_Wiki>About

Creative Commons. Viitattu 11.3.2015. <http://creativecommons.fi/>

Opettajan tekijänoikeus. Viittaus 12.3.2015.

<http://www.opettajantekijanoikeus.fi/>

Toikkanen, T. & Oksanen, V. 2011. **Opettajan tekijänoikeusopas**. Helsinki: Finn Lectura Oy.

TEKOA-hankkeessa kerättiin tekijänoikeuteen liittyviä kysymyksiä opettajilta ja opettajaopiskelijoilta lukuvuonna 2014–2015:

- Pitääkö kuvan käyttötarkoitus mainita lupaa kysyttäessä?
- Tarvitaanko kirjallinen lupa kuvaamiseen/ valokuvan käyttämiseen ?
- Jos kuvassa esiintyy ihmisiä julkisella paikalla, saako niitä julkistaa?
- Jos otetaan kuvia joukosta ihmisiä, milloin yksilön oikeutta kuvissa esiintymisestä pitää kontrolloida?
- Valokuvien käyttö opinnäytetöissä, jotka julkaistaan?
- Kuvan näyttäminen luokassa
- Saako kuva jäädä opiskelijan harjoitustyöhön, jos sitä ei julkisesti levitetä?
- Opiskelijan kuvan julkistaminen
- Ohjeita 2. asteella valokuvien julkaisemiseen?
- Mistä löydän kätevästi kuvia esityskäyttöön?
- Sitaatti: Saanko palastella jostakin taideteoksesta osakuvan opetusmateriaaliini?
- Saanko ottaa kuvan lehtiartikkelista ja julkaista sen omassa blogissani?
- Kartan piirtämisestä. Miten toimitaan tilanteessa, jos jonkun kartta-aineiston pohjalta digitoidaan tai tulkitaan opetustilanteessa uusi kartta: jos kartan haluaa julkaista niin mitä lupia tarvitaan, tuleeko alkuperäinen kartta-aineisto ja sen käyttö lupa mainita?